

รายงานโรคและภัยสุขภาพที่น่าสนใจ ตามแนวชายแดน

ประจำสัปดาห์ 9 - 15 มี.ค. 2566

เหตุการณ์อื่น ๆ ที่สำคัญประจำสัปดาห์

- 8 มีนาคม 2566 ปศุสัตว์ อ.เวียงแก่น จ.เชียงราย ได้ดำเนินกิจกรรมเฝ้าระวังโรคไข้หวัดนกในฝูงสัตว์ปีกตามแนวชายแดน และตลาดค้าสัตว์ปีก ณ จุดผ่อนปรนตลาดนัดบ้านแจ่มป่อง ต.หลายงาว ทำการเก็บตัวอย่างโดยการป้ายน้ำลายตรงรอยต่อโพรงปากกับโพรงจมูกของสัตว์ปีกส่งตรวจพร้อมให้คำแนะนำในการจำหน่ายสัตว์ปีก รวมทั้งการตรวจเอกสารการเคลื่อนย้ายสัตว์ปีกเข้ามาในพื้นที่ ซึ่งได้รับความร่วมมืออย่างดีจากผู้ประกอบการ
- 10 มีนาคม 2566 สำนักพิมพ์ The Laotians Times นำเสนอความคืบหน้าการดำเนินการกำจัดโรคไข้มาลาเรีย ในสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวโดยตลอดระยะเวลา 25 ปีตั้งแต่ปี 2540 ถึงปี 2565 พบว่าจำนวนผู้ป่วยด้วยโรคดังกล่าวลดลงมากโดยปัจจุบันพบผู้ป่วยเพียงร้อยละ 10 ของจำนวนประชากรในประเทศ โดยช่วงที่ผ่านมาจนท.มาลาเรียประจำหมู่บ้านได้ปฏิบัติงานในทุกรูปแบบ เช่น การให้ความรู้ การค้นหาผู้ติดเชื้อในชุมชนอย่างต่อเนื่องการให้การรักษากันที่พบผู้ป่วยการให้การสนับสนุนสิ่งของและยาที่จำเป็นแก่กลุ่มคนที่อยู่ห่างไกล ซึ่งปัจจุบันได้มีการรวบรวมและรายงานข้อมูลด้วยระบบดิจิทัล โดยใช้โทรศัพท์มือถือและแพลตฟอร์มที่สร้างขึ้นเฉพาะ โดยข้อมูลเหล่านี้จะนำเข้าสู่ระบบเฝ้าระวังโรคมาลาเรียแห่งชาติและระบบข้อมูลสุขภาพ นับเป็นการเตรียมความพร้อมสำหรับกระบวนการกำจัดโรคไข้มาลาเรีย

"โรคไข้มาลาเรีย" สถานการณ์ในประเทศไทย

ข้อมูลโรคไข้มาลาเรียจากกลุ่มระบาดวิทยาและโต้ตอบฉุกเฉิน กองโรคติดต่อนำโดยแมลง กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข รายงานสถานการณ์โรคไข้มาลาเรียในช่วง 1 ม.ค. - 10 มี.ค. 2566 พบผู้ป่วยจำ นวน 1,648 ราย เพิ่มขึ้น 2.9 เท่า เมื่อเทียบกับช่วงเวลาเดียวกันของปี 2565 ซึ่งพบผู้ป่วยจำนวน 573 ราย ไม่พบผู้เสียชีวิตกลุ่มอายุที่พบผู้ป่วยมากที่สุด คือ ช่วงอายุ 15 - 24 ปี รองลงมา คือ กลุ่มอายุ 25 - 44 ปี และ 5 - 14 ปี โดยคิดเป็นร้อยละ 27.5 , 26.8 และ 23.5 ตามลำดับ อาชีพที่พบผู้ป่วยมากที่สุด คือ เกษตรกรชนิดของเชื้อไข้มาลาเรียที่พบมากที่สุดคือ Plasmodium vivax โดยพบมากถึงร้อยละ 90 จังหวัดที่พบผู้ป่วยมากที่สุด คือ จ. ตาก รองลงมาได้แก่ แม่ฮ่องสอน และกาญจนบุรี รายงานพบผู้ป่วยรายล่าสุด เมื่อวันที่ 23 ก.พ. ที่ผ่านมาเพศหญิง อายุ 9 ปี ที่ อ.อาจสามารถ จ.ร้อยเอ็ด มีประวัติเดินทางไปพักอาศัยที่ อ.ศรีสวัสดิ์ จ.กาญจนบุรี ตั้งแต่เดือนตุลาคม ถึงพฤศจิกายน ปี 2565 ซึ่งพื้นที่ดังกล่าวถือเป็นพื้นที่เสี่ยงจะเห็นได้ว่าแม้จำนวนผู้ป่วยด้วยโรคไข้มาลาเรียมีแนวโน้มลดลง แต่ยังคงพบผู้ป่วยประปราย หากไม่สามารถค้นหาผู้ป่วยในชุมชน เพื่อนำเข้ารับการรักษาได้อย่างรวดเร็ว แนวโน้มที่จะเกิดการระบาดของโรคยังคงมีอยู่ ฉะนั้นการค้นหาผู้ติดเชื้อโรคไข้มาลาเรียในชุมชนด้วยการเจาะเลือดตรวจหาเชื้อในเบื้องต้น หากพบและได้รับการรักษาตามแผนการรักษาอย่างรวดเร็วและต่อเนื่องจนหายขาด จึงเป็นวิธีการที่สำคัญในการป้องกันการระบาดของโรคไข้มาลาเรีย ทั้งนี้เพื่อให้บรรลุเป้าหมายของกระทรวงสาธารณสุขที่ตั้งไว้ คือ การกำจัด "โรคไข้มาลาเรีย" ให้หมดไปจากประเทศไทยภายในปี 2567

ข้อเสนอแนะสำหรับเจ้าหน้าที่

จนท.แจ้งออสต.และจนท. สาธารณสุขรวมทั้งหน่วยงานที่เกี่ยวข้องร่วมกันประชาสัมพันธ์ลูกบ้าน โดยเฉพาะในกลุ่มเสี่ยง เช่น เกษตรกร แรงงานที่เข้าไปทำงานในพื้นที่ป่า ผู้อพยพเคลื่อนย้ายถิ่นรวมทั้งผู้ที่เดินทาง เข้า - ออก เป็นประจำแถบชายแดน เด็กนักเรียน โดยให้ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับโรคและวิธีป้องกันตนเองขณะเดียวกันควรมีการค้นหาผู้ป่วยในชุมชน เพื่อนำเข้าสู่กระบวนการรักษาจนหายขาดอย่างต่อเนื่อง หากลูกบ้านพบอาการผิดปกติเข้าได้กับโรคไข้มาลาเรีย ให้พบแพทย์เพื่อรับการตรวจวินิจฉัยที่ถูกต้องและได้รับการรักษากันที่ โดยเน้นย้ำให้ทราบถึงความสำคัญของการรักษาโรคไข้มาลาเรียให้หายขาดต้องรับประทานยาอย่างต่อเนื่องจนครบตามเกณฑ์การรักษา

อ้างอิง

- <https://www.hfocus.org/content/2018/04/15726>
- <https://laotiantimes.com/2023/03/10/eliminating-malaria-inlaos-462000-to-2300-cases-in-25-years/>
- ขอบคุณ : ข้อมูลโรคไข้มาลาเรีย จากกลุ่มระบาดวิทยาและโด้ตอบจุกเงิน กองโรคติดต่อนำ โดยแมลง กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข SMEs ครั้งที่ 24/2566 วันที่ 13 มีนาคม 2566
- ขอบคุณ : ข่าวประชาสัมพันธ์ สำนักงานปศุสัตว์อำเภอเวียงแก่น จังหวัดเชียงราย
- ขอบคุณภาพจาก : http://odpc2.ddc.moph.go.th/odpc2/?attachment_id=3312